

## TOIMINTAOHJE PALVELUN- JA TAVARANTOIMITTAJILLE – CODE OF CONDUCT

Tämän toimintaohjeen tarkoituksena on määritellä Turun Seudun Energiantuotanto Oy:n (TSE) toimittajilleen määrittämät kestävän kehityksen perusvaatimukset. Toimittajien toimintaohje perustuu Yhdistyneiden kansakuntien Global Compact -aloitteen periaatteisiin ja siinä on neljä osiota: liiketoimintaperiaatteet, ihmisoikeudet, työelämän normit ja ympäristö.

Toimittajien toimintaohjetta sovelletaan kaikkiin TSE:n toimintoihin kaikissa toimipaikoissa ja jokaiseen tuotteita, palveluja, työsuorituksia tai muita toimintoja TSE:lle tuottavaan toimittajaan. Kaikilla TSE:n toimittajilla on velvollisuus noudattaa Toimittajien toimintaohjeen periaatteita kaikessa liiketoiminnassaan. Toimittajien vastuulla on myös varmistaa ja valvoa, että niiden alihankkijat ja aliurakoitsijat noudattavat Toimittajien toimintaohjetta. TSE:n toimittajat vahvistavat Toimittajien toimintaohjeen ehtojen täyttymisen jatkuvalla vaatimustenmukaisuuden dokumentoinnilla, toimittamalla pyydettäessä tietoja TSE:lle sekä sallimalla TSE:n tai TSE:n valtuuttaman auditoijan suorittaa auditointeja toimipaikoissaan.

### LIIKETOIMINTAPERIAATTEET

#### Lakien noudattaminen

TSE:n toimittajien tulee noudattaa kaikkia soveltuvia lakeja ja määräyksiä kaikilla toiminta-alueillaan. Soveltuvien lakien ja määräysten lisäksi TSE:n toimittajien tulee noudattaa eettisen liiketoiminnan periaatteita.

TSE:n toimittajat sitoutuvat varmistamaan liikekumppaneiden ja asiakkaiden luottamuksellisten tietojen salassa pysymisen, julkaisemaan liiketoiminnastaan täsmällisiä ja asianmukaisia taloudellisia ja muita tiedotteita sekä kilpailemaan kaikin puolin reilusti ja eettisesti.

#### Korruption ja lahjonnan vastainen toiminta

TSE:n toimittajien sekä aliurakoitsijoiden ja muiden toimittajan lukuun toimivien tahojen tulee kaikissa liiketoimissa noudattaa ehdotonta rehellisyyttä. Kaikkinainen kiskonta ja lahjonta suhteessa työntekijöihin, asiakkaisiin tai organisaatioihin, mukaan lukien asiattomien maksujen antaminen tai vastaanottaminen, on kielletty. Toimittajan tulee ottaa käyttöön ja ylläpitää toimintatapoja ja menettelyjä, jotka on suunniteltu lahjonnan ja korruption ehkäisemiseen. Näitä toimintatapoja ja menettelyjä sovelletaan toimittajaan, sen konserniyhtiöihin sekä sen mahdollisiin toimittajiin ja urakoitsijoihin.

### IHMISOIKEUDET

Kansainvälisesti tunnustettuja ihmisoikeuksia tulee tukea ja kunnioittaa. TSE:n toimittajien tulee tunnistaa ja lievittää toimintansa ihmisoikeusvaikutuksia aina tarpeen vaatiessa sekä hyvittää toiminnallaan mahdolliset ihmisoikeusloukkaukset.

### TYÖELÄMÄN NORMIT

#### Järjestäytymisvapaus

TSE:n toimittajien tulee tunnustaa ja kunnioittaa työntekijöiden järjestäytymisvapautta ja oikeutta valita vapaasti edustajansa. Toimittajien tulee myös tunnustaa työntekijöidensä oikeus neuvotella työehtosopimuksista.

#### Pakkotyö

TSE:n toimittajien ei tule käyttää pakkotyötä ja heidän työntekijöillään tulee olla oikeus irtisanoutua kohtuullisella irtisanomisajalla paikallisten lakien ja sopimusten mukaisesti. Työntekijöillä ei ole velvollisuutta antaa rahaa tai henkilöllisyystodistuksia työnantajan säilytettäväksi.

## **Palkka ja työajat**

TSE:n toimittajien työntekijöiden tulee ymmärtää työsopimuksensa ehdot. Palkkojen ja ehtojen tulee olla oikeudenmukaisia ja kohtuullisia ja vähintään kansallisen lainsäädännön tai toimialan yleisen käytännön mukaisen minimipalkan tasolla, sen mukaan kumpi on suurempi. Työaikojen tulee olla kansallisten lakien mukaiset. Työntekijöillä tulee olla vähintään yksi vapaapäivä seitsemän päivän viikkojakson aikana.

## **Lapsityö ja nuoret työntekijät**

TSE:n toimittajien ei missään olosuhteissa tule ottaa työntekijöiksi lapsia, jotka ovat lain mukaan siihen liian nuoria. Vähimmäisikä on sama kuin oppivelvollisuuden päättymisen raja tai vähintään 15 vuotta (tai 14 vuotta, mikäli maan laki sallii sen). Lapsia, jotka ylittävät sallitun ikärajan, ei tule sijoittaa vaaralliseen työhön tai työhön, joka ei sovi lapsen henkilökohtaiseen kehitykseen. Jos toimittajat työllistävät nuoria henkilöitä, jotka ylittävät vähimmäistyöiän, mutta ovat alle 18-vuotiaita, toimittajat eivät saa vaarantaa heidän terveyttään, turvallisuuttaan tai moraaliaan.

## **Syrjimättömyys**

TSE:n toimittajien tulee kohdella työntekijöitään kunnioittavasti ja arvokkaasti. Kaikenlainen puolueellisuuteen tai ennakkoluuloihin perustuva syrjintä on kielletty, samoin kuin rotuun, sukupuoleen, seksuaaliseen suuntautumiseen, aviosäätyyn, raskauteen, vanhemmuuteen, uskontoon tai muuhun syyhyyn perustuva syrjintä. Väkivallalla uhkaaminen, fyysiset rangaistukset, fyysinen tai verbaalinen hyväksikäyttö ja muu laiton häirintä on ehdottomasti kielletty.

## **Työsuojaus**

TSE:n toimittajien tulee tarjota työntekijöilleen turvalliset ja terveelliset sekä soveltuvien lakien ja määräysten mukaiset työolot. Toimittajien on varmistettava, että työntekijöille, alihankkijoille ja urakoitsijoille annetaan asianmukaiset terveys- ja työturvallisuustiedot sekä riittävä koulutus ja varusteet. Toimittajien tulee lisäksi noudattaa kaikkia sopimuksissa mainittuja turvallisuusvaatimuksia. Toimittajien tulee vähintään järjestää työntekijöille juomavettä, puhtaat käymälät, riittävä ilmanvaihto, varapoistumistiet, asianmukainen valaistus ja pääsy ensiapuhuoltoon.

## **Alkoholin ja huumeiden käytön ehkäisy työpaikalla**

TSE on raitis ja huumeeton työpaikka. TSE:n toimittajien työntekijät ja alihankkijat eivät saa työskennellä TSE:n toimipaikoissa alkoholin tai huumeiden vaikutuksen alaisina. Toimittajilla tulee olla käytössään ohjeet alkoholin ja huumeiden väärinkäytön ennaltaehkäisyyn sekä niiden väärinkäyttötapausten käsittelyä varten. Toimittajien työntekijöille voidaan tehdä satunnaisia huumetestejä heidän työskennellessään TSE:n toimipaikoissa, jos kansalliset (tai paikalliset) lait sen sallivat.

## **YMPÄRISTÖ**

TSE:n toimittajien tulee tukea ennalta varautumisen periaatetta ympäristökysymyksissä ja toimia aloitteellisesti ympäristövastuun edistämiseksi. Toimittajien tulee vähintään noudattaa kaikkia soveltuvia ympäristölakeja ja määräyksiä. TSE kannustaa toimittajiaan ympäristöjohtamisjärjestelmien kehittämiseen näiden vaatimusten saavuttamiseksi. TSE kannustaa toimittajiaan myös ympäristöystävällisten teknologioiden kehittämiseen ja myymiseen.

## **Energiatehokkuus**

TSE:n toimittajien tulee varmistaa toimintansa ja toimittamiensa tuotteiden tuotannon energiatehokkuus. Energiatehokkuus tulee arvioida osana tuotteen tai tuotetun palvelun koko elinkaaren aikaista energia- ja materiaalitehokkuutta, eikä sitä tule tavoitella elinkaaren aikaisten ympäristövaikutusten kustannuksella. Toimittajien tulee käyttää energiaa ja raaka-aineita kokonaisuuden kannalta tehokkaasti ja ympäristöä säästäen. TSE kannustaa toimittajia kehittämään jatkuvasti energiatehokkuutta kaikissa toiminnoissaan.